

Godišnji izvještaj

2022

Crnogorska panevropska unija
Montenegrin Pan-European Union
Paneuropaea Montis Nigri

Moskovska 89/15
81000 Podgorica
www.panevropa.me
cpaneu1@gmail.com

Podgorica, XII 2022.

Sadržaj

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ.....	0
I AKTIVNOSTI NA REALIZACIJI PROJEKTA VIŠEGRADSKOG FONDA „PODRŠKA V4 ZA PROMOCIJU ZAJEDNIČKOG REGIONALNOG TRŽIŠTA VB6: JEDNO TRŽIŠTE ZA OPORAVAK NAKON COVID-A (V4/VB6)“ OKTOBAR 2021–SEPTEMBAR 2022.....	2
1. ROUNDTABLE „ <i>FROM CEFTA TO THE EU SINGLE MARKET: LESSONS LEARNED FROM V4 TO WB6</i> “	3
2. OBJAVLJENA E-KNJIGA „REGIONALNA EKONOMSKA SARADNJA V4 I WB6: RAZMJENA ISKUSTAVA I ZNANJA U KONTEKSTU ZAJEDNIČKOG REGIONALNOG TRŽIŠTA I EKONOMSKOG OPORAVKA NAKON COVID-A“.....	5
3. PROMOTIVNI DOGAĐAJ: „PERSPEKTIVE REGIONALNE EKONOMSKE SARADNJE: OD CEFTA SPORAZUMA, PREKO AKCIJONOG PLANA ZA ZAJEDNIČKO REGIONALNO TRŽIŠTE DO JEDINSTVENOG TRŽIŠTA EU“	6
4. INTERNATIONAL CONFERENCE: „ <i>ONE MARKET FOR POST-COVID RECOVERY: V4 SUPPORT TO PROMOTE COMMON REGIONAL MARKET OF WB6 ECONOMIES</i> “	7
5. DISEMINACIJA PROJEKTNIH AKTIVNOSTI.....	8
II. DEBATE SA EVROPSKIM AMBASADORIMA.....	9
1. DEBATA: „ <i>FRANCUSKA: STRATEŠKI KOMPAS ZA JAČU BEZBEDNOST I ODBRANU EU U NAREDNOJ DECENIJI</i> “	9
III. SEMINAR CPEU I FONDACIJE KONRAD ADENAUER „HAJDE DA RAZGOVARAMO O EVROPI“.....	10
IV. SEMINAR CPEU I FONDACIJE HANNS SEIDEL "OSNAŽAVANJE CRNOGORKE OMLADINE ZA SUPROTSTAVLJANJE DEZINFORMACIJAMA U DANAŠnjem DIGITALNOM SVIJETU U KONTEKSTU PROCESA EVROPSKIH INTEGRACIJA"	11
V. OSTALE AKTIVNOSTI	12
1. ČLANOVI PREDSJEDNIŠTVA MLADIH CRNOGORKE PANEVROPSKE UNIJE O MULTIKULTURALIZMU U SAVREMENOJ CRNOJ GORI KROZ PRIZMU EVROPSKIH INTEGRACIJA	12
2. ČLAN PREDSEDNIŠTVA MPEU MARTIN BOJAJ DOBITNIK JE GODIŠNJE NAGRADE CENTRALNE BANKE ZA NAJBOLJU DOKTORSKU TEZU	13
3. PREDsjednica CPEU, PROF. GORDANA ĐUROVIĆ, PRISUSTVOVALA 15. SASTANKU ZAJEDNIČKOG KONSULTATIVNOG KOMITETA EU I CRNE GORE	14
4. KONFERENCIJA O INTEGRACIJAMA NAKON PANDEMIJE I RATA U UKRAJINI	15
5. MEĐUNARODNI SEMINAR: ODRŽIVA I OTPORNA POLJOPRIVREDA ZA JAČANJE BEZBJEDNOSTI RADNIKA I ZAŠTITU ŽIVOTNE SREDINE.....	16
6. VELIKIM KONGRESOM U BEČU OBILJEŽENA JE 100. GODIŠnjICA PANEVROPSKE UNIJE	17
7. MEĐUNARODNA KONFERENCIJA “EVROPSKA UNIJA U SVIJETU — PROŠLOST, SADAŠNOST I BUDUĆNOST”	18
8. ČLAN PREDSJEDNIŠTVA MLADIH CPEU RADOVAN OGNJENoviĆ, UČESTVOVAO JE NA INTERNACIONALNOM SEMINARU O EKOLOŠKOJ TRANZICIJI	19
9. AMBASADA FRANCUSKE URUČILA ORDEN VITEZA NACIONALNOG REDA RAJKU ŠKOKOVIĆU, POTPREDsjeniku CPEU	20
10. PUBLIKACIJE	22
11. MEDIJI	23
V. FINAL REMARKS	26

I Aktivnosti na realizaciji projekta Višegradskega fonda „Podrška V4 za promociju zajedničkog regionalnog tržišta VB6: Jedno tržište za oporavak nakon COVID-a (V4/VB6)“ oktobar 2021-septembar 2022.

Crnogorska panevropska unija je realizovala projekt "V4 podržava promovisanje Zajedničkog regionalnog tržišta jedno tržište za post-COVID oporavak". Projekat je finansiran od strane vlada Češke, Mađarske, Poljske i Slovačke preko Višegradskega grantova iz Međunarodnog Višegradskega Fonda. Misija Fonda je unaprijeđenje ideja za održivu regionalnu saradnju u Centralnoj Evropi. Period implementacije projekta je bio od **1. oktobra 2021. do 30. septembra 2022.**

Projekat se fokusirao na razmjenu iskustava, prenos znanja i preporuka za dalju regionalnu ekonomsku integraciju razvojem Zajedničkog regionalnog tržišta WB6 koristeći iskustva iz bivših zemalja CEFTA-e i V4 nakon integracije u jedinstveno tržište EU. Projektni rezultati (**e-knjige i story telling**) i događaji (**konferencija, okrugli sto, webinar, predavanja na Univerzitetu Crne Gore**) bave se razlikama u ekonomskoj saradnji prije i poslije ulaska u EU i kako ubrzati proces evropskih integracija, sa fokusom na bližu ekonomsku saradnju između V4 i WB6 u post-COVID period.

Ovaj projekat se realizovao uz podršku partnera iz četiri VISEGRAD-a zemalje (Češka, Mađarska, Poljska i Slovačka) i partnera iz pet zemalja Zapadnog Balkana (Albanija, Bosna i Hercegovina, Kosovo*, Sjeverna Makedonija i Srbija). Partneri su bili sljedeći:

- **Unija Roberta Šumana, Instituta za razvoj demokratije u centralnoj i istočnoj Evropi** iz Budimpešte, Mađarska. Web sajt partnera je – <http://schuman-institute.eu/>;
- **Centar za socijalna i ekonomski istraživanja** iz Varšave, Poljska. Web sajt partnera je <https://www.case-research.eu/en>;
- **Institut za politiku i društvo iz Praga**, Češka. Web sajt partnera je – <https://www.politikaspolecnost.cz/en/front-page/>;
- **Makroekonomski i socijalne analize 10** iz Bratislave, Slovačka. Web sajt partnera je – <https://www.mesa10.org/>;
- **Albanski centar za ekonomski istraživanja** iz Tirane, Albanija. Web sajt partnera je – <https://acer.org.al/>;
- **Spoljnopolička inicijativa BiH** iz Sarajeva, Bosna i Hercegovina. Web sajt partnera je – <https://vpi.ba/en/fpi-bh/>;
- **Riinvest institut za razvojna istraživanja (Riinvest)** iz Prištine, Kosovo *. Web sajt partnera je – <https://www.riinvestinstitute.org/En>;
- **FINANCE THINK – Institut za ekonomiju, istraživanje i politiku** iz Skoplja, Sjeverna Makedonija. Web sajt partnera je – <https://vvv.financethink.mk/en/>;
- **Centar za spoljnu politiku** iz Beograda, Srbija. Web sajt partnera je – <https://cfp.org.rs/>.

Opšti ciljevi projekta su bili:

- poboljšati poslovni ekosistem i razvoj socijalnog poslovanja na regionalnom nivou;
- promovisati i dalje objasniti koristi i izazove Zajedničkog regionalnog tržišta za zemlje Zapadnog Balkana;
- uključiti plan oporavka nakon COVID-a u istraživanje, obrazovanje, debate i set preporuka;
- promovisati ključne koristi Zajedničkog regionalnog tržišta kroz projekat;
- podržati neophodne promjene postignute bliskom saradnjom, transferom znanja razmjenom iskustava sa V4.

1. Roundtable „From CEFTA to the EU Single Market: Lessons learned from V4 to WB6“

Crnogorska panevropska unija u saradnji sa Unijom Instituta Robert Šuman za razvoj demokratije u centralno-istočnoj Evropi (RSI), organizovala je okrugli sto pod nazivom „Od CEFTA-e do jedinstvenog tržišta EU: lekcije naučene iz V4 do WB6“ u onlajn formatu.

You are viewing Goran Djordjević's screen View Options ▾

CEFTA seen as a general SUCCESS

- Intra-regional trade increased faster than the rest of the region
- Increased cooperation between states on multiple fronts
- More joint projects in economy, culture and science
- Enhanced awareness of civil society

Okrugli sto je aktivnost projekta „V4 podrška za promociju zajedničkog regionalnog tržišta WB6: jedno tržište za oporavak nakon COVID-a“ koji sufinansiraju vlade Češke, Mađarske, Poljske i Slovačke kroz višegradske grantove iz Međunarodnog višegradske fonda.

Cilj ovog onlajn događaja bio je da se kroz iskustva i preporuke zemalja Višegradske grupe (V4) razmijene iskustva prethodnih i pogledi na buduće regionalne ekonomski

inicijative, na zajedničkom putu ka EU, kao i o izazovima regionalne integracije zemalja u regionu – WB6 (spoljnotrgovinske politike regiona, CEFTA 2006, Zajedničko regionalno tržište u okviru Berlinskog procesa, Regionalna inicijativa otvorenog Balkana i druge inicijative).

CEFTA kao regionalna zona slobodne trgovine zemalja Centralnoistočne Evrope osnovana je 1992. godine od strane V4 i postala je uspješna priča o ekonomskoj integraciji, jer su sve istočnoevropske zemlje koje su nekada bile dio CEFTA-e, sada članice EU i njenog Jedinstvenog tržišta. Zemlje

Višegradske grupe su posebno koristile ekonomsku integraciju koja je došla sa članstvom u CEFTA-i i EU za jačanje trgovine i postepeno jačanje svojih ekonomija.

MONTE NEGRO AFTER YUGOSLAVIA

MONTE NEGRO ENTERED THE PROCESS OF GRADUAL BUILDING OF ITS OWN ECONOMIC SYSTEM:

- IN JULY 1999, MONTE NEGRO STOPPED TO TRANSFER PART OF CUSTOMS REVENUES INTO THE FEDERAL BUDGET, AS WELL AS PART OF THE REVENUES FROM SALES TAX AND EXCISE DUTIES;
- MONTE NEGRO TOOK CHARGE OVER CUSTOMS SERVICE FOR ITS TERRITORY;
- IN NOVEMBER 1999, MONTE NEGRO INTRODUCED DUAL CURRENCY SYSTEM;
- MONTE NEGRO ESTABLISHED ITS OWN CENTRAL BANK OF MONTE NEGRO, ITS OWN FOREIGN TRADE AND CUSTOMS POLICY, AND ADOPTED THE EURO AS ITS OFFICIAL CURRENCY IN 2002;
- THE PERIOD 2000-2006 WAS A PERIOD OF GRADUAL ECONOMIC RECOVERY. IT WAS THE PERIOD OF GRADUAL STRENGTHENING OF THE ECONOMIC INDEPENDENCE OF MONTE NEGRO.

Okrugli sto je pružio otvoren prostor za dijalog između projektnog tima, istraživača, predstavnika akademске zajednice i drugih učesnika iz zemalja V4 i WB6. Okrugli sto je važan kao izvor podataka i analiza u korist finalizacije e-knjige (glavni rezultat projekta) i preporuka za unapređenje i usmjeravanje regionalne ekonomske saradnje unutar dva regiona i između njih.

Okruglom stolu je prisustvovalo 44 učesnika. Nakon izlaganja govornika, uslijedila je diskusija sa učesnicima.

Video zapis okruglog stola, dostupan je na sledećem linku:

<https://youtu.be/gH-t5XFQOIJ>

2. Objavljena e-knjiga „Regionalna ekonomska saradnja V4 i WB6: Razmjena iskustava i znanja u kontekstu Zajedničkog Regionalnog Tržišta i ekonomskog oporavka nakon COVID-a“

Crnogorska panevropska unija je u okviru projekata “V4 podržava promociju zajedničkog regionalnog tržišta jedno tržište za post-covid oporavak” objavila knjigu „Regionalna ekonomska saradnja V4 i WB6: Razmjena iskustava i znanja u kontekstu Zajedničkog Regionalnog Tržišta i post-kovid ekonomskog oporavka“.

-
- Visegrad Fund
- •

Pored 10 poglavlja iz 10 zemalja i zajedničkih preporuka za unapređenje regionalne saradnje, knjiga istražuje aktuelnu temu regionalnih ekonomske integracija Zapadnog Balkana i kritički analizira predložene modele, kao što su **CEFTA 2006 sporazum, Akcioni plan za zajedničko regionalno tržište**, iza koga je stalo šest vlada regiona i EU u novembru 2020. godine, kao i nove predloge poput inicijative **Otvoreni Balkan** iz 2021. godine, koja nije uspjela okupiti sve zemlje regije.

Istraživački tim:

Gordana Đurović (Crnogorska panevropska unija, urednik), **Šarka Šoup, Blanka Kovač** (Institut za politiku i društvo – IPS, Prag, Češka), **Laslo Arva, Sabolč Pastor** (Unija Instituta Robert Šuman za razvoj demokratije u centralnom Istočna Evropa, RSI, Budimpešta, Mađarska), **Stanislav Bieliei, Agnieszka Pechcinska** (Centar za društvena i ekonomska istraživanja, CASE, Varšava, Poljska), Martin Hudcovsky, Karol Morvai (Fakultet nacionalne ekonomije, Bratislava), **Zef Preci, Ilir Ciko** (Albanski centar za ekonomska istraživanja, ACER i Kanadski institut za tehnologiju (CIT), Tirana, Albanija), **Faruk Hadžić, Haris Ćutahija** (Spoljnopolitička inicijativa, FPI, Sarajevo, Bosna i Hercegovina), **Bojan Srbinoski, Blagica Petreski**, (Finance Think – Ekonomski, istraživački i politički institut, Skoplje, Severna Makedonija), **Visar Vokrri, Alban Hashani** (Institut za razvojna istraživanja, RIINVEST, Priština, Kosovo), **Milica Muhadinović, Petar Raičević** (Univerzitet Crne Gore i Crnogorska Pan-Evropska Unija), **Dragan Đukanović, Predrag Bjelić** (Centar za spoljnu politiku, CFP, Srbija i Univerzitet u Beogradu).

E-knjigu možete preuzeti na sljedećem linku: <https://panevropa.me/wp-content/uploads/2022/09/E-BOOK-PROPOSAL-19-9-2022-FINAL.pdf>.

3. Promotivni događaj: "Perspektive regionalne ekonomske saradnje: od CEFTA sporazuma, preko akcionog plana za Zajedničko Regionalno Tržište do jedinstvenog tržišta EU"

Crnogorska panevropska unija organizovala je 21. jula 2022. godine u Evropskoj kući predstavljanje knjige pod nazivom: **Regionalna ekonomska saradnja V4 i WB6: Razmjena iskustava i znanja u kontekstu Zajedničkog Regionalnog Tržišta i post-kovid ekonomskog oporavka** u okviru istoimenog projekta koji je podržan od Međunarodnog Višegrad fonda čiji osnivači su vlade Češke, Mađarske, Slovačke i Poljske.

Pored 10 poglavlja iz 10 zemalja i zajedničkih preporuka za unapređenje regionalne saradnje, knjiga istražuje aktuelnu temu regionalnih ekonomske integracije Zapadnog Balkana i kritički analizira predložene modele kao što su CEFTA 2006 sporazum, Akcioni plan za zajedničko regionalno tržište, iza koga je stalo šest vlada regionala i EU u novembru 2020. godine, kao i nove predloge poput inicijative Otvoreni Balkan iz 2021. godine, koja nije uspjela okupiti sve zemlje regije.

Govornici na predstavljanju bili su prof. dr Gordana Đurović, predsjednica Crnogorske panevropske unije, koja je prezentirala rezultate projekta (<https://youtu.be/pulrYEN-rio>), ambasador Slovačke Boris Gandel (<https://youtu.be/IV8nRP6etNM>), koji je govorio o Međunarodnom Višegrad fondu, ambasador Mađarske József Négyesi, istakao je iskustva Mađarske u regionalnim ekonomskim integracijama (<https://youtu.be/tAEEd ESTwFs>), i ambasadorka Češke, Janina Hrebickova (<https://youtu.be/F9Uh3rp8FOY>), koja je akcentirala koristi regionalnih ekonomske integracija kroz iskustva Češke i prioritete predsjedavanja Savjetom EU u ovom periodu.

Gordana Đurović predstavila je strukturu e-knjige i njene preporuke, s posebnim osvrtom na razlike između trenutnih predloga Akcionog plana za zajedničko regionalno tržište unutar Berlinskog procesa za WB6 i inicijative Otvoreni Balkan za WB3.

4. International conference: “*ONE MARKET FOR POST-COVID RECOVERY: V4 SUPPORT TO PROMOTE COMMON REGIONAL MARKET OF WB6 ECONOMIES*”

Crnogorska panevropska unija organizovala je 15. septembra 2022. medjunarodnu konferenciju posvećenu jačanju regionalne ekonomske saradnje „**Jedno tržište za post-COVID oporavak: Podrška višegradske četvorke promociji Zajedničkog Regionalnog Tržišta zemalja Zapadnog Balkana**”, koju je podrzao Medjunarodni Visegradski Fond. Konferenciju je otvorio ambasador Republike Slovačke u Crnoj Gori, g-din **Boris Gandel** (dostupno na sljedećem linku: <https://www.youtube.com/watch?v=hLmiI4yCpVg>), generalna direktorica direktorata za EU u Ministarstvu vanjskih poslova, g-dja **Snežana Radović** (dostupno na sljedećem linku <https://www.youtube.com/watch?v=VrcfD83IHNw>) i prof **Gordana Đurović** (dostupno na sljedećem linku: <https://www.youtube.com/watch?v=wJufXqJ19eM>), predsjednica Crnogorske panevropske unije. U dva panela, učestvovali su autori istraživanja iz 10 zemalja, a na kraju konferencije utvrđjene su zaključne ocjene i preporuke skupa. Konferencija je održana u hibridnom formatu.

To je finalni događaj jednogodišnjeg projekta i istraživanja konzorcijuma 10 partnerskih organizacija iz deset zemalja (Višegradska grupa i Zapadni Balkan). Projekat ima za cilj razmjenu iskustava i prenos znanja i preporuka za jačanje regionalne ekonomske saradnje u regiji kroz dalje jačanje inkluzivnog oblika ekonomske saradnje kroz Zajedničko regionalno tržište u okviru Berlinskog procesa. Na konferenciji su predstavljeni rezultati istraživanja, sa posebnim fokusom na prednosti i nedostatke modela Zajedničkog regionalnog tržišta u okviru Berlinskog procesa koji okuplja šest vlada zemalja regije i EU, i modela inicijative Otvoreni Balkan, čija inkluzivnost se zaustavila na tri zemlje regije.

Na Konferenciji su predstavljeni rezultati istraživanja sa posebnim osvrtom na prednosti i nedostatke modela zajedničkog regionalnog tržišta u okviru Berlinskog procesa, koji okuplja šest vlasti regiona i EU, te Otvoreni Balkan. Model inicijative, čija je inkluzivnost bila ograničena na tri zemlje regiona.

Na konferenciji je bilo prisutno oko 60 učesnika, a još oko 30 se pridružilo onlajn. Nakon izlaganja govornika, uslijedila je diskusija sa učesnicima.

5. Diseminacija projektnih aktivnosti

Crnogorska Panevropska unija je na početku projekta usvojila plan diseminacije projektnih aktivnosti i redovnog informisanja javnosti i svih zainteresovanih grupa o projektnim aktivnostima i rezultatima. Sve informacije vezane za projekat bile su dostupne na društvenim mrežama i sajtu **CPEU (Facebook, Instagram, Twitter, LinkedIn)**. Takođe, novinari su informisani o projektnim aktivnostima. Za potrebe promotivnog događaja na kojem je predstavljena knjiga, kao i potrebe internacionalne konferencije, angažovana je profesionalna medijska agencija da pokriva događaje.

Nekoliko postova je **promovisano**, kako bi se pružila **dodatna vidljivost projekta i njegovih aktivnosti**.

II. Debate sa evropskim ambasadorima

1. Debata: „Francuska: Strateški kompas za jaču bezbednost i odbranu EU u narednoj deceniji“

Crnogorska Panevropska unija u saradnji sa Ambasadom Francuske u Crnoj Gori organizovala je **21. juna 2021.** godine debatu u prostorijama EU info centra. Debata je dio aktivnosti MPEU posvećenih boljoj komunikaciji o EU u panevropskim društвима i realizuje se kroz niz debata sa evropskim diplomatama koje žive i rade u Crnoj Gori. Govornik je bio **NJ.E. Christian Thimonier**. Ambasador Timonije je govorio na temu Strateškog kompasa za jaču bezbednost i odbranu EU u narednoj deceniji.

Ambasador je istakao da Evropska unija (EU) gomila instrumente iz domena bezbjednosti, a Strateški kompas EU za jaču bezbjednost i odbranu ove instrumente objedinjuje. Timonije je rekao da dokument Strateškog kompasa možda nije imao dovoljno publiciteta jer je prije svega dugačak dokument i dodao da ga je usvojilo 27 država članica Unije.

Prvu verziju Strateškog kompasa podnio je visoki predstavnik Žozep Borel u novembru prošle godine, na osnovu prve analize prijetnji koju su doprinijele obavještajne službe 27 država članica EU i faze strukturiranog dijaloga između država članica EU, institucija EU i eksperata. O naknadnim verzijama raspravljalo se u februaru i martu ove godine, kako bi se uzela u obzir debata država članica i paket Komisije za odbranu i svemir od 15. februara, kao i najnovija međunarodna dešavanja, posebno vojna agresija Rusije na Ukrajinu.

Fasilitator tribine bila je predsjednica Crnogorske Panevropske unije, prof. dr Gordana Đurović. Učesnici su bili studenti, mladi CPEU, partneri, kao i predstavnici ambasada evropskih zemalja koji su učestvovali u debati.

Događaj je medijski propraćen. Ključne poruke sa debate objavili su mediji: Portal Analitika, Pobjeda i CDM. Više informacija kao i saopštenja za javnost pomenutih medija možete pronaći na sajtu MPEU - <https://panevropa.me/debata-sa-ambasadorom-francuske-strateski-kompas-za-jacu-sigurnost-i-odbranu-eu-u-sljedecoj-deceniji/>.

III. Seminar CPEU i Fondacije Konrad Adenauer „Hajde da razgovaramo o Evropi“

Fondacija Konrad Adenauer i Crnogorska Panevropska unija organizovali su seminar „Hajde da razgovaramo o Evropi: politički, ekonomski i bezbjednosni izazovi“, koji je održan od 15. do 17. aprila 2022. godine u hotelu Palas u Petrovcu.

Seminaru su prisustvovali mladi članovi političkih partija, kao i mladi članovi Crnogorske Panevropske unije. Seminar je okupio ukupno 22 mladih ljudi (studenti, preduzetnici i politički aktivisti).

Tokom tri dana seminara, učesnici su imali priliku da čuju predavanja o temama poput evropske integracije, ekonomskih izazova i bezbjednosnih pitanja u Evropi. Takođe, imali su priliku da učestvuju u radionicama i diskusijama, gdje su mogli da razmijene mišljenja i iskustva sa ostalim učesnicima.

Predavači na seminaru su bili: prof. dr Gordana Djurović, predsjednica Crnogorske panevropske unije i Milan Jovanović iz Digitalnog forenzičkog centra.

Pored predavanja, seminar je uključivao interaktivne diskusije i sesije, omogućavajući učesnicima da se uključe i podijele svoje poglede na probleme o kojima se razgovaralo.

Učesnici su imali priliku da razmijene mišljenja i iskustva sa predavačima i među sobom, te da se upoznaju sa aktuelnim izazovima sa kojima se Evropa suočava.

IV. Seminar CPEU i Fondacije Hanns Seidel "Osnažavanje crnogorske omladine za suprotstavljanje dezinformacijama u današnjem digitalnom svijetu u kontekstu procesa evropskih integracija"

Fondacija Hanns Seidel i Crnogorska Panevropska unija organizovali su seminar „Osnažavanje crnogorske omladine za suprotstavljanje dezinformacijama u današnjem digitalnom svijetu u kontekstu procesa evropskih integracija“ koji je održan od 9. do 11. juna 2022. godine u hotelu Palas u Petrovcu.

Predavači na seminaru su bili: prof. Gordana Đurović, predsjednica Crnogorske Panevropske unije, doc. dr Branko Bošković, predsjednik Savjeta Agencije za elektronske medije, Milica Kovačević, Centar za demokratsku tranziciju, Milan Jovanović iz Digitalog forenzičkog centra, Darko Ivanović, NVO „35 mm“, i prof. dr Dragan Đukanović, Univerzitet u Beogradu, Fakultet političkih nauka.

Seminar je osmišljen da mladima pruži znanja i vještine potrebne za identifikaciju i suzbijanje dezinformacija u digitalnom svijetu i za promociju kritičkog mišljenja i medijske pismenosti. Pored predavanja stručnjaka, seminar je uključivao interaktivne diskusije, sesije i praktične vježbe, omogućavajući učesnicima da se uključe i upoznaju sa materijalom, kao i da svoje učenje sprovedu u praksi.

Seminar je pokrio niz tema vezanih za dezinformacije, uključujući izvore i motivaciju iza njih, uticaj koji može imati na društvo i politiku, kao i strategije za borbu protiv njih kroz medijsku pismenost i provjeru činjenica. Sve u svemu, seminar je bio dragocjena prilika za učesnike da uče od stručnjaka i da razmijene ideje sa svojim vršnjacima.

V. Ostale aktivnosti

1. Članovi predsjedništva mladih Crnogorske Panevropske unije o multikulturalizmu u savremenoj crnoj gori kroz prizmu evropskih integracija

Međunarodni Univerzitet u Sarajevu i Centar balkanskih studija objavili su zbornik sa konferencije održane u maju 2021. godine pod nazivom: Konferencija Mladih sa Zapadnog Balkana: Dijelimo evropske ciljeve i vrijednosti (WBYS'21). Generalna sekretarka mladih i članica Predsjedništva, **Teodora Lađić** i član Predsjedništva Mladih, **Radovan Ognjenović** napisali su rad u zborniku pod nazivom **“Politika multikulturalizma u savremenoj Crnoj Gori kroz prizmu evropske integracije”**.

Cilj rada jeste da predstavi sveobuhvatni okvir politike multikulturalizma u Crnoj Gori i primjenu u kompleksnoj društveno-kulturnoj situaciji. Rad teži analizirati kulturološki model EU kroz moto „Ujedinjeni u različitosti“ i razvoj evropske politike multikulturalnosti. Prikazuje implikacije procesa evropske integracije na pitanja multikulturalnosti u Crnoj Gori za podsticanje međuetničke saradnje i očuvanje multikulturalnog sklada. Autori kroz zaključke daju definiciju ključnih problema i preporuka za jačanje kohezije u društvu.

WBYS'21 tražila je autore i radove koji prije svega doprinose promovisanju mira, prosperiteta, slobode, pravde, socijalne inkvizije, održivog razvoja, naučnog i tehnološkog napretka, ekonomski saradnje i trgovine, kao i poštovanja zajedničkih vrijednosti i principa EU.

Članak je dostupan na sljedećem linku: <https://bsc.ius.edu.ba/.../conference-proceedings-western...>

2. Član predsedništva MPEU Martin Bojaj dobitnik je godišnje nagrade Centralne banke za najbolju doktorsku tezu

Godišnja nagrada Centralne banke Crne Gore za 2022. godinu iz oblasti bankarstva i monetarne politike i teorije, koju ova institucija tradicionalno dodjeljuje za najbolji magistarski i doktorski rad, ove godine pripala je studentima Ekonomskog fakulteta Univerziteta Crne Gore.

U kategoriji doktorskih radova, nagrada je dodijeljena **Martinu Bojaju**, članu predsjedništva CPEU, za doktorski rad **“Maintaining price stability in Montenegro through governance of external and internal factors of inflation”** (Održavanje stabilnosti cijena u Crnoj Gori kroz upravljanje eksternim i internim inflatornim faktorima).

O nagradama je odlučivala komisija koju su činili istaknuti profesori univerziteta iz Crne Gore i regionala, kao i eksperti Centralne banke.

3. Predsjednica CPEU, prof. Gordana Đurović, prisustvovala 15. Sastanku Zajedničkog konsultativnog komiteta EU i Crne Gore

Po 15. put, Evropski ekonomski i socijalni komitet (EESK) i Crna Gora održali su Zajednički konsultativni komitet civilnog društva (ZKO). ZKO je platforma civilnog društva uspostavljena između EESC i crnogorskog civilnog društva. On sa stanovišta civilnog društva dopunjuje institucionalni okvir EU u vezi sa Sporazumom o stabilizaciji i pridruživanju između EU i Crne Gore. Ova zajednička institucija omogućava organizacijama civilnog društva sa obije strane da prate pregovore o pristupanju zemlje. To je takođe platforma za diskusiju o pitanjima od zajedničkog interesa i informisanje javnosti o izazovima koji predstoje tokom perioda pristupanja.

Ovaj 15. ZKO je održan u Briselu i bavio se pitanjima kao što su:

- Trenutno stanje u odnosima EU i Crne Gore, uključujući Izvještaj o Crnoj Gori za 2021
- Revidirana metodologija proširenja – Klaster 1: Osnove procesa pristupanja, sa posebnim fokusom na ekonomske kriterijume, javne nabavke, statistiku i finansijsku kontrolu i odgovor na pandemiju COVID-19
- Pregled situacije civilnog društva u Crnoj Gori

Na sastanku je usvojena zajednička deklaracija koja je proslijeđena svim relevantnim institucijama EU, kao i crnogorskim vlastima.

Tekst deklaracije možete preuzeti na sljedećem linku:

<https://panevropa.me/wp-content/uploads/2022/04/joint declaration 15th eu-montenegro civil society jcc final.pdf>.

4. Konferencija o integracijama nakon pandemije i rata u Ukrajini

Predstavnici Crnogorske panevropske unije, Đordje Đurović i Petar Raičević, učestvovali su na međunarodnom seminaru o integracijama nakon pandemije i rata u Ukrajini održanom u Bukureštu od 17. do 18. maja. Konferenciju su organizovali Movimento Cristino Lavoratori (MCL), Ente Formazione e Addestramento Lavoratori (EFAL) u saradnji sa Europäische Zentrum für Arbeitnehmerfragen (EZA).

Seminar je okupio stručnjake i zainteresovane strane širom Evrope kako bi razgovarali o uticaju pandemije i rata u Ukrajini na proces integracije i identifikovali mogućnosti i izazove za budućnost EU. Diskusije su bile fokusirane na niz tema, uključujući uticaj pandemije na ekonomiju i društvo, ulogu Evropske unije u rešavanju krize i implikacije rata u Ukrajini na regionalnu stabilnost i bezbjednost.

Konferencija je sadržala niz prezentacija, panel diskusija i interaktivnih sesija, omogućavajući učesnicima da se uključe u teme i razmijene ideje i primjere najbolje prakse.

5. Međunarodni seminar: Održiva i otporna poljoprivreda za jačanje bezbjednosti radnika i zaštitu životne sredine

Predstavnici Crnogorske Panevropske unije **Dorđije Đurović** i **Petar Raičević** učestvovali su na međunarodnom seminaru pod nazivom „Održiva i otporna poljoprivreda za jačanje bezbjednosti radnika i očuvanje životne sredine“ u organizaciji Federagri na Iskiji od 7. do 9. oktobra 2022. godine. seminaru su prisustvovali predstavnici institucija EU, sindikalnih organizacija radnika, univerzitetski profesori i stručnjaci iz 14 evropskih zemalja (Italija, Francuska, Njemačka, Španija, Portugal, Belgija, Austrija, Malta, Kipar, Hrvatska, Albanija, Bosna i Hercegovina, Srbija i Crna Gora).

Seminar je okupio stručnjake i zainteresovane strane kako bi razgovarali o izazovima i mogućnostima sa kojima se suočava poljoprivredni sektor, sa fokusom na ulogu Evropske unije i drugih međunarodnih organizacija u podršci razvoju održivih i konkurentnih poljoprivrednih praksi.

Diskusije su bile fokusirane na niz tema, uključujući uticaj novih tehnologija i inovacija na poljoprivredne prakse, ulogu međunarodne trgovine i saradnje u podršci industriji, kao i važnost održivosti i upravljanja životnom sredinom u poljoprivrednom sektoru. Nadalje, seminar je uključivao diskusije o uticaju rata i sukoba na poljoprivredni sektor i izazovima i mogućnostima koje se javljaju u pogledu sigurnosti i snabdijevanja hranom.

Petar Raičević je govorio na temu „Pregled poljoprivrednog sektora u Crnoj Gori: Glavni izazovi i mogućnosti“. Sve troškove snosili su organizatori.

6. Velikim kongresom u Beču obilježena je 100. godišnjica Panevropske unije

Više od 300 panevropljana i prijatelja Panevropske unije iz cijele Evrope okupilo se na velikom kongresu koji je održan u Beču od 17. do 20. novembra 2022. godine, povodom jubileja 100 godina od osnivanja Panevropska unije.

Na kongresu, koji je organizovala Panevropska unija Austrije u saradnji s Međunarodnom panevropskom unijom, govorili su između ostalih Vjosa Osmani-Sadriu, predsjednica Republike Kosovo; Johannes Hahn, evropski komesar za budžet i administraciju; Alain Terrenoire, predsjednik Međunarodne panevropske unije; Karl von Habsburg, predsjednik Panevropskog pokreta Austrije; Pavo Barišić, sekretar Međunarodne panevropske unije i predsjednik Hrvatske panevropske unije; Lukas Mandl, poslanik u Evropskom parlamentu; Gudrun Kugler, poslanik u austrijskom parlamentu; Oleg Dunda, član ukrajinske Rada; Walburga Habsburg Douglas, potpredsjednica Međunarodne panevropske unije i mnogi drugi. Video porukama učesnike kongresa pozdravili su predsjednik Austrije Alexander van der Bellen i ukrajinski ministar vanjskih poslova Dmitro Kuleba.

Na panelu o Jugoistočnoj Evropi u okviru konferencije posvećenoj obilježavanju 100 godina Panevrope u Beču, poslata je poruka da preostale države na balkanskom poluostrvu trebaju biti dio EU sada više nego ikada. Govornici Marianne Beretcz, doskora zamjenica visokog predstavnika u BiH, Lukas Mandl, poslanik Evropskog parlamenta, Milica Muhadinović, asistent na Ekonomskom fakultetu Univerziteta Crne Gore i predsjednica Mladih CPEU, Genc Polo, predsjednik Panevrope Albanija i Andrej Lepavcov, savjetnik ministra spoljnih poslova Sjeverne Makedonije, dali su osvrt na izazove i mogućnosti napretka u evropskom integracionom procesu. Panelom je moderirala Teodora Lađić, članica Predsjedništva i generalna sekretarka Mladih CPEU.

7. Međunarodna konferencija "Evropska unija u svijetu — prošlost, sadašnjost i budućnost"

Hrvatska panevropska unija, u saradnji sa Međunarodnom panevropskom unijom i MVEP Republike Hrvatske, održala je godišnju međunarodnu konferenciju Hrvatske panevropske unije pod nazivom „Evropska unija u svijetu: prošlost, sadašnjost i budućnost“ u petak i subotu, 22. i 23. oktobra u Zagrebu u hotelu Westin (Panorama Hall).

Evropa u multipolarnom svijetu treba da ima svoju jasnu poziciju, da bude nezavisna i sposobna da brani svoje interese, treba da ima svoju zajedničku spoljnu politiku, strategiju bezbjednosti, zajedničku odbranu, treba da nastavi proces proširenja, treba da veći značaj Evropskom parlamentu. – samo su neki od zaključaka godišnje međunarodne konferencije Hrvatske panevropske unije pod nazivom „Evropska unija u svijetu: prošlost, sadašnjost i budućnost“.

Konferencija je, kao i svake godine, okupila veliki broj članica Panevropske unije, kao i ugledne goste i predstavnike hrvatskih i evropskih institucija. Potpredsjednica Evropske komisije **Dubravka Šuica**, hrvatski ministar vanjskih i evropskih poslova **Gordan Grlić Radman**, predstavnici Evropskog parlamenta **Željana Zovko, Karlo Ressler i Tomislav Sokol**, zastupnik

u Hrvatskom saboru **Davor Ivo Stier**, predsjednik Međunarodne panevropske unije **Alen Terenoire**, potpredsednik Međunarodne Panevropske unije i predsednik Hrvatske Panevropske unije, akademik **Mislav Ježić**, generalni sekretar Međunarodne panevropske unije akademik **Pavo Barišić**. Na skupu su ispred CPEU govorili predsjednica CPEU prof. dr **Gordana Đurović** i član predsjedništva mladih CPEU Petar Raičević.

8. Član predsjedništva mladih CPEU Radovan Ognjenović, učestvovao je na internacionalnom seminaru o ekološkoj tranziciji

Član predsjedništva mladih CPEU Radovan Ognjenović učestvovao je na međunarodnom seminaru „Ekološka tranzicija: Nove profesije u održivoj ekonomiji“, održanom u Miljanu od 25.-26. novembra 2022. u organizaciji Hrišćanskog radničkog pokreta iz Italije – Movimento Cristiano Lavoratori.

Ovom konferencijom obilježeno je i 50 godina postojanja i djelovanja ove organizacije koja ima više od 300.000 članova i zalaže se za čovjeka i njegovo dostojanstvo ne samo u sferi rada, već i za čoveka u nevolji, ali takođe za evropsko jedinstvo zasnovano na zajedničkim evropskim vrijednostima.

Seminar je okupio stručnjake i zainteresovane strane iz cijele Evrope kako bi razgovarali o ekološkoj tranziciji i ulozi novih profesija u izgradnji održive ekonomije. Na seminaru je, između ostalog, istaknuto da je ekološka tranzicija samo jedna od nekoliko tranzicija sa kojima se savremenim svijet

istovremeno suočava (energetska, ekonomska tranzicija itd.). Istaknuto je i da je pandemija COVID-19, uprkos brojnim negativnim posljedicama koje je ostavila širom planete, ipak podstakla i ubrzala razvoj savremenih inovacija, posebno u oblasti digitalizacije, ali i u drugim oblastima. Takođe, ljudi su postali svjesniji činjenice da je planeta na kojoj živimo samo jedna i zato se svi moramo fokusirati na održivi razvoj. Nemoguće je, međutim, očekivati da će cjelokupni troškovi ekološke tranzicije pasti na leđa poreskih obveznika, ali za postizanje tog cilja neophodna je saradnja svih značajnih aktera na principu solidarnosti. Ekološka tranzicija je među najhitnjim procesima koje moramo riješiti i zato što smo svi svjesni vidljivih negativnih efekata klimatskih promena.

Radovan Ognjenović, član predsjedništva mladih CPEU, učestvovao je na seminaru i dao vrijedne uvide i perspektive diskusijama.

9. Ambasada Francuske uručila orden viteza Nacionalnog reda Rajku Uskokoviću, potpredsjeniku CPEU

U okviru konferencije posvećene borbi protiv sajber kriminala, potencijalnim opasnostima i iskustvima Francuske, koju je danas organizovalo Udruženje francusko-crnogorskih kompanija u saradnji sa Privrednom komorom Crne Gore, ambasador Francuske gospodin **Kristijan Timonije**, u prisustvu predstavnika Vlade Crne Gore, rektora Univerziteta, gospodina Vladimira Božovića, predstavnika Privredne komore i predstavnika crnogorskih i francuskih preduzeća, uručio je orden viteza Nacionalnog reda za zasluge članu predsjedništva i potpredsjedniku Crnogorske Panevropske unije **Rajku Uskokoviću**.

Ambasador je dodao da pomenuti rezultati ne bi bili mogući bez ličnih kvaliteta gospodina Uskokovića, njegove otvorenosti, posvećenosti, upornosti i velikodušnosti, što prepoznaju svi koji imaju priliku da sa njim sarađuju.

Govor Rajka Uskokovića

„Izuzetno sam zahvalan Republici Francuskoj i njenim institucijama da mi se dodijeli Orden viteza nacionalnog reda za zasluge, a posebno sam počastovan što sam orden primio od njegove ekselencije, g-dina ambasadora Kristijana Timonije, jer je za mene to dodatna čast i istovremeno značajna obaveza da u narednom periodu radim sa još više entuzijazma na unapređenju ekonomskih odnosa Francuske i Crne Gore.

Za prijateljsku zemlju Francusku vežu me samo lijepo uspomene. Prije 20 godina krenula je iz tadašnje, ali i iz današnje perspektive, velika poslovna avantura uspostavljanja avio-letova između Pariza i Podgorice i povezivanje dvije zemlje najbržim putem. Nije bilo nimalo lako pozicionirati se na tako zahtjevnom tržištu jer je taj angažman tražio veliki trud, odricanje i strpljenje. Od 2003. godine i nekih 50-ak turista iz Francuske ka Crnoj Gori – poslije 10 godina nacionalna avio-kompanija Montenegro erlajnz prevozila je godišnje 50.000 francuskih turista, a Francuska je tih godina bila zemlja sa ubjedljivo najvećim brojem turista iz Evropske unije u našoj državi! Misija je bila ispunjena jer smo uspjeli da približimo dvije zemlje i ojačamo turističke, diplomatske i kulturne veze.

Ta decenija provedena u najljepšoj evropskoj aveniji, Šanzelize, prošla je nevjerojatno brzo, kao u snu. Osim angažmana u avijaciji, obavljao sam i ulogu privrednog predstavnika i pokušao da uspostavim saradnju sa ostalim privrednim djelatnostima, a sve u cilju jačanja ekonomskih odnosa. Jer, samo je ekonomija danas u stanju da prevaziđe sve nesporazume, da približi narode, pojača kulturne razmjene, ojača diplomatske snage i vodi ka prosperitetu i usavršavanju. Zbog toga je Francuska neophodna Crnoj Gori i zato Crna Gora može da uči od Francuske.

Povratkom u Crnu Goru stigao je novi izazov u vidu zaštite naše prirode i okruženja. Pojedina prirodna dobra, Ustavom proglašene jedine ekološke države u Evropi, bila su bila u opasnosti. Počeo sam da se bavim zelenom ekonomijom i ekologijom, nadajući se da će trud dati rezultate. I stigao je 2018. godine kada je na velikom međunarodnom tenderu, koji je predviđao da se iz Crne Gore trajno izvezu desetine

hiljada opasnog materijala, pobijedio projekat francuske firme VALGO, čiji sam predstavnik za region i danas.

Uporedo je došla i pozicija predsjednika Udruženja francusko -crnogorskih kompanija i stvaranje mreže privrednika, ali i prijatelja naše dvije zemlje. Jer, prijateljstvo i povjerenje su uslov za sve uspjehe u životu, teško se stiču, a lako se gube.

Poštovana ekselencijo,

dragi prijatelji,

zahvaljujem se na velikoj počasti i istovremeno velikom izazovu da se u narednom periodu solidarnost između naših zemalja učvrsti i dostigne nivo prosperiteta. Biće mi izuzetno drago ako u narednom periodu mi iz Crne Gore budemo ekonomski partneri velikoj zemlji, u svakom smislu velikoj Francuskoj.

Neka živi vječno prijateljstvo Francuske i Crne Gore!"

10. Publikacije

Naučni radovi

1. Bojaj M., Djurovic G., Fabris N., Milovic N. (2022), **Top 1% and inequality connectedness in the EMU and WB**, *International Review of Economics and Finance*, Vol.83, pp. 139-155, DOI: <https://doi.org/10.1016/j.iref.2022.08.023>; SSCI indexed;
2. Jovetic G., Djurovic G., Kalezic Z. (2022). **Impact of the public administration reform on the economic development of the Western Balkans**, *Lex-localis – Journal of Local Self-Government*, Vol 20 No 4 (2022), 785-807; DOI: [https://doi.org/10.4335/20.4.785-807\(2022\)](https://doi.org/10.4335/20.4.785-807(2022)), SSCI indexed;
3. Zarkovic M., Cetkovic J., Redzepagic S., Djurovic G., Vujadinovic R., Zivkovic A. (2022). **Economic Growth Determinants in New and Old EU Countries with Focus on Construction**, in *Technological and Economic Development of Economy*, ISSN: 2029-4913 / eISSN: 2029-4921, paper in press, <https://doi.org/10.3846/tede.2022.17598>, SSCI indexed;
4. Zarkovic M., Cetkovic J., Redzepagic S., Djurovic G., Zivkovic A., (2022), **Economic growth determinants in new and old EU countries with a focus on the impact of construction – A DD Approach**, *Technological and Economic Development of Economy*, accepted, in publishing procedure, ISSN: 2029-4913 / eISSN: 2029-492, SSCI indexed;
5. Ognjenovic, R., Lađić, T., (2022), **Politics of Multiculturalism in Montenegro through the Prism of European Integration**, International University of Sarajevo, ISSN 2744-2713/ ISSN 2744-2705

Analitički radovi

1. Djurovic G., Ivanov M., Raicevic P., Gliboric B., (2022), **Climate Risk Assessment of Kotor Bay, Montenegro**, Plan M Podgorica, Plan Blue for Environment and Development of the Mediterranean, Marseille, France;

Ostali radovi

1. Djurovic Gordana (2022). **War in Ukraine and implications for Montenegro's EU Membership**, *ACM Briefs*, April 2022, Atlantic Council of Montenegro; (<https://ascg.me/en/publications/>);
2. Djurovic Gordana (2022). **Regional economic integration of the Western Balkans: from the CEFTA 2006 towards the EU single market**, *Diplomacy Journal*, [Issue 28](#), Bulgarian Diplomatic Institute, Sophia, Bulgaria, July 2022;

11. Mediji

TV intervju i debate:

Regionalne televizije:

10/02/2022., **Al Jazeera Balkans**, Kontekst, Gordana Djurovic, Inflacija i privredni rast na Zapadnom Balkanu, <https://balkans.aljazeera.net/program/kontekst/2022/2/10/kontekst-inflacija-i-privredni-rast-na-zapadnom-balkanu>

04/05/2022, **TV AL Jazeera Balkans**, Gordana Djurovic , Emisija KONTEKST, debata o podrsci EU za borbu protiv pandemije (vakcine) i podrska za integracije, <https://www.youtube.com/watch?v=WNvGfRRnOvs>

17/05/2022, TRT, **Turkish TV, Širom Balkana, Gordana Djurovic**, <https://www.youtube.com/watch?v=H6ZxX0eSIAM&t=993s>

01/06/2022, **TV AL JAZEERA BALKANS**; Gordana Djurovic, TV debate, Ko je za, a ko protiv Otvorenog Balkana, <https://www.youtube.com/watch?v=Md60TV-dzjM>

23/06/2022, **TV AL Jazeera Balkans**, Gordana Djurovic, Emisija KONTEKST, kineske investicije u region, https://www.youtube.com/watch?v=rkle_pfHAwE

04/08/2022, Djurovic Gordana, **TV Al Jazeera Balkans**, Crnu Goru očekuje neizvjesna politička i ekonombska jesen, <https://www.youtube.com/watch?v=nK7ppxeURt0>:

10/04/2022, Video intervju, Florent Marciack, Austro-francuski centar za približavanje Evropi (OFZ, Beč, Austrija), Put evropskih integracija Crne Gore, Gordana Đurović, intervju; https://www.youtube.com/watch?v=SErXQQpb_6o

Nacionalne televizije:

- 22/02/2022, TV Graski, Gordana Djurovic, Takulin – emisija o ekonomiji, <https://www.youtube.com/watch?v=EBZWCZtzED4>
- 17/02/2022, Gordana Djurovic, Darko Sukovic, Drugacija radio veza – Otvoreni Balkan, <https://www.youtube.com/watch?v=p0CuRufNYpk>
- 09/05/2022, RTCG TV debata “NAGLAS”, Dan Evrope, Gordana Djurovic, <https://www.youtube.com/watch?v=N04fqy40bQO>
- 19/05/2022, Gordana Djurovic, Promocija Jean Monnet projekata u Crnoj Gori, Pravni fakultet, <https://www.youtube.com/watch?v=pwFdePVGAVg>
- 03/09/2022, 3.9.2022. Djurovic Gordana, TV Nova CG, Usporavanje procesa evropskih integracija, https://www.youtube.com/watch?v=2bU_XYmG_cA
- 13/09/2022, RTCG, Djurovic Gordana, TV debata “NAGLAS”, ekonombske teme;
- 22/09/2022, RT Gradske TV, “Znam da znaš”, intervju, Gordana Djurovic
- 03/09/2022, RTCG, TV LINK, Gordana Djurovic, o evropskim integracijama, https://www.youtube.com/watch?v=806p_ZYLFTs&t=1346s
- 13/10/2022, RT E, TV debate, Izvještaj EK, Gordana Djurovic, <https://www.youtube.com/watch?v=MfnzyBpBZvU>
- 13/10/2022, RTCG, TV debata, “ARGUMENTI”, izvještaj EK; Gordana Djurovic
- 11/09/2022, MINA Podcast, Gordana Djurovic, Žene u Crnoj Gori dokazale da mogu biti na najodgovornijim pozicijama, <https://www.youtube.com/watch?v=aez-yYSlx-8>

- 05/11/2022 Video interview, Nina Perunovic, TV 777, Dostupno na:
<https://www.youtube.com/watch?v=wXAC7aDaNek>

Intervjui i komentari za portale:

- 08/03/2021 - Portal BIZNIS RS, Đurović: **Crnogorci dužni više nego što za godinu mogu da zarade**, <https://biznis.rs/vesti/crnogorci-duzni-vise-nego-sto-za-godinu-dana-mogu-da-zarade/> , preuzeto na crnogorskim portalima: Portal Analitika (<https://www.portalanalitika.me/clanak/durovic-crnogorci-duzni-vise-nego-sto-za-godinu-mogu-da-zarade>) i Antena M <https://www.antenam.net/ekonomija/191987-crnogorci-duzni-vise-nego-sto-za-godinu-mogu-da-zarade>
- 05/05/2022, Đurović: Mi nismo mala Ukrajina, niti želimo postati u bilo kom kontekstu bezbjednosno rizično područje, CDM, dostupno na: <https://www.cdm.me/politika/durovic-mi-nismo-mala-ukrajina-niti-zelimo-postati-u-bilo-kom-kontekstu-bezbjednosno-rizicno-podrucje/>
- 10/05/2021 10/05/2021 – MINA, Đurović, Revidirana metodologija otežava poziciju Crne Gore, <https://mina.news/crnagora/durovic-revidirana-metodologija-otezava-poziciju-crne-gore/> , preuzeto: <http://www.rtcg.me/vijesti/politika/320618/revidirana-metodologija-otezava-poziciju-crne-gore.html>; <https://www.portalanalitika.me/clanak/durovic-revidirana-metodologija-otezava-poziciju-crne-gore> ; <https://portalluca.me/djurovic-revidirana-metodologija-otezava-poziciju-crne-gore/> Č <http://www.najvesti.com/balkan/crna-gora/352477-Revidirana-metodologija-otezava-poziciju-Crne-Gore.html>
- 23/05/2022, Naredne dvije godine pokazaće koliko je Crna Gora blizu EU, Gordana Djurović, <https://www.cdm.me/politika/naredne-dvije-godine-pokazace-koliko-je-crna-gora-blizu-eu/>; <https://www.standard.co.me/politika/djurovic-naredne-dvije-godine-pokazace-koliko-je-cg-blizu-eu/> ; <https://www.portalanalitika.me/clanak/durovic-naredne-dvije-godine-pokazace-koliko-je-crna-gora-blizu-eu> ; <https://mina.news/crnagora/durovic-naredne-dvije-godine-pokazace-koliko-je-crna-gora-blizu-eu> ; <https://mondo.me/info/Crna-gora/a1077551/Gordana-Djurović-o-ulasku-Crne-Gore-u-EU.html>;
- 30/05/2022, Đurović za Dnevno: Ne žuriti, ako na jesen bude reaktiviran Berlinski proces, onda nema prostora za Otvoreni Balkan, dostupno na: <https://dnevno.me/politika-/durovic-ne-zuriti-ako-na-jesen-bude-reactiviran-berlinski-proces-onda-nema-prostora-za-otvoreni-balkan-29-05-2022-13-33-16>
- 13/06/2022, Đurović za UPA: Mehanizam kao Otvoreni Balkan već postoji, samo ga niko ne sprovodi, dostupno na: <https://www.upa.eu.com/2022/06/13/durovic-za-upa-mehanizam-kao-otvoreni-balkan-vec-postoji-samo-ga-niko-ne-sprovodi/>
- 15/06/2022, Đurović: Proces integracija se neće dešavati ako reforme izostanu, dostupno na: <https://www.portalanalitika.me/clanak/durovic-proces-integracija-se-nece-desavati-ako-reforme-izostanu>
- 15/06/2022, Đurović za Standard: Jasno je da se proces proširenja EU mora nastaviti, ali ako reforme izostanu onda će proces integracija suštinski izostati, dostupno na:

<https://www.standard.co.me/politika/djurovic-za-standard-jasno-je-da-se-proces-prosirenja-eu-mora-nastaviti-ali-ako-reforme-izostanu-onda-ce-proces-integracija-sustinski-izostati/>

- 29/06/2022, Gordana Đurović, „Crna Gora je protračila deceniju odlažući reforme EU“; <https://balkaninsight.com/2022/06/29/montenegro-has-wasted-a-decade-delaying-eu-reforms/>
- 18/07/2022, Pobjeda - Đurović: Vrijeme izgubljeno, umjesto godišnjih odmora nadoknaditi propušteno, dostupno na: <https://www.pobjeda.me/clanak/durovic-vrijeme-izgubljeno-umjesto-godisnjih-odmora-nadoknaditi-propusteno>
- 16/09/2022 – Portal Dnevne - Đurović: Sezona kvantitetom iznenadila, ali to ne znači da smo iz ekonomskog pada „preko noći“ prešli u ekonomski bum, <https://www.dnevne.me/ekonomija/-/durovic-sezona-kvantitetom-iznenadila-ali-to-ne-znaci-da-smo-iz-ekonomskog-pada-preko-noci-presli-u-ekonomski-bum-15-09-2021-21-28-44>
- 12/10/2022, Đurović: Ovo nije godina za popis stanovništva, Temeljni ugovor, ni za pristupanje Otvorenom Balkanu, dostupno na: <https://www.cdm.me/ekonomija/durovic-ovo-nije-godina-za-popis-stanovnistva-temeljni-ugovor-ni-za-pristupanje-otvorenom-balkanu/>
- 17/10/2022, Đurović: Nije dovoljno istaknuto strano miješanje, rizici po stabilnost, problem odnosa Crne Gore i Srbije, dostupno na: <https://www.portalanalitika.me/clanak/durovic-nije-dovoljno-istaknuto-strano-mijesanje-rizici-po-stabilnost-problem-odnosa-crne-gore-i-srbije>
- 16/10/2022, Đurović: Izvještaj jasan da Crna Gora ne napreduje, u mnogim djelovima zabrinjavajući i ozbiljan, dostupno na: <https://www.portalanalitika.me/clanak/durovic-izvestaj-jasan-da-crna-gora-ne-napreduje-u-mnogim-djelovima-zabrinjavajuc-i-ozbiljan>
- 4/12/2022, Đurović za Dnevno: Populizam je kratkog daha i veoma je skup, moraćemo uskoro stati na put rastu plata bez rasta produktivnosti, dostupno na: <https://dnevno.me/ekonomija/-/durovic-za-dnevno-populizam-je-kratkog-daha-i-veoma-je-skup-moracemo-uskoro-stati-na-put-rastu-plata-bez-rasta-produktivnosti-04-12-2022-20-02-38>

V. Završna poruka

Crnogorska panevropska unija nastavlja sa sprovođenjem svog glavnog cilja, a to je **implementiranje evropskih standarda i promovisanje evropskih demokratskih vrijednosti u Crnoj Gori.**

CPEU je jedna od najmlađih organizacija članica Međunarodne panevropske unije koja radi na promovisanju i postizanju ciljeva navedenih u Strazburškoj deklaraciji Međunarodne panevropske unije iz 1974. i 1995. godine. CPEU ima za cilj očuvanje i unaprijeđenje dobrosusjedskih odnosa sa zemljama u regionu kao i razvoj prijateljstva i saradnje sa državama članicama EU i drugim zemljama.

Takođe, CPEU radi na unaprijeđenju kulturne, naučne, tehničke i ekonomске saradnje i razmjene između Crne Gore i drugih zemalja.

Organizacionu strukturu CPEU čini Predsjedništvo i Predsjedništvo Mladih, koji se sastaju na kvartalnom nivou i razgovaraju o proteklim aktivnostima kao i o planovima za naredni period. Ujedno, CPEU drži otvorena vrata za sve ljude spremne da pomognu radu i dostizanju ciljeva CPEU kroz svoj **volunteerski angažman.**